

Dumpa Kina

En rapport om hotet från
beroendet av Kina

Liberala Studenter

Dumpa Kina

En rapport om hotet från
beroendet av kina

Medverkande

Författare

Maria Wennberg

Robin Sällström

Wilma Hvirfvel

Layout och illustrationer

Filip Hjelm

Kontakt

liberalastudenter.se

ls@romb.luf.se

[@liberalastudenter](https://www.instagram.com/liberalastudenter)

**Liberala
Studenter**

Förord

“Vrede över människors ofrihet” stod det på en upphängd affisch i Liberalernas lokal i centrala Borås. För mig som är född 1994 och vars engagemang i den liberala rörelsen tog fart på allvar på 2010-talet, kommer händelser som paraplyrevolutionen i Hongkong, då 2 miljoner människor tog sig ut på gatorna, för evigt vara ögonblick som tändar till min vrede över Kinas kommunistiska partis järnhand. I en tid där våra privilegier har fått oss att glömma de som fallit offer för kommunismens förtryckare och diktaturer. Önskan för frihet och frigörelse från en av världens mäktigaste diktatur Kina är någon som kommer att prägla oss och vår framtiden. Men vreden över människors ofrihet får inte låta oss förlamas utan måste leda till att vi agerar.

Demokratiaktivisterna i Hongkong har en enda önskan: “Vi vill inte bli bortglömda”. Vi människor binds samman genom våra drömmar för frihet. Ibland är det smärtsamma drömmar präglade av lidande och förtryck. Ibland är det hoppfulla drömmar fyllda av frigörelse. Men realiteten är att alldeles för få av drömmarna blir sanna. Kina är inte som vilket annat land som helst. Kina har inga gränser för sin hämndlystenhet och arrogans. 2019 besökte jag Hongkong under vad som kom att bli det sista demokratiska valet. Jag kommer minns människorna jag har träffat i Hongkong varje dag och jag kommer ihåg lukten och ljuden från staden. Men jag minns också hur delar av trottoaren var fylld med betong från när demokratiaktivister några nätter tidigare hade byggt barrikader för att stoppa polisbilar. Omvärlden hade hopp om att löftet om frihet som hade givits Hongkongborna skulle respekteras av Kina. Utvecklingen i Hongkong påverkar så många fler och är ett fönster in i Kinas stora maktplaner.

Liberala Studenter frågar sig i rapporten “Vad EU har gjort för att motverka Kinas inflytande i resten av världen”. Att stå upp mot diktaturen kommer förmodligen att leda till frostiga relationer med Kina, men det är ett litet pris att betala för demokratins framtid. Historien har visat att det sällan leder till någonting gott att blunda för den värsta sortens tyranni till förmån för sina egna ekonomiska intressen.

Vi är nu enligt människorättsorganisationen Freedom House inne på vårt 15:e år i rad med tillbakagång för demokratin globalt. Bakslagen sker överallt. I etablerade klassiska demokratier gör populistiska partier slarvsylta av rättsstat och minoriteters rättigheter medan nyöppnade samhällen som för inte så länge sedan smakade på diktaturen nu faller tillbaka och de nationer som aldrig fått känna friheten stampar kvar på samma auktoritära plats.

För världens diktaturledare, som Kinas kommunistiska toppar, är auktoritära metoder såsom de som kvävde friheten i Hongkong. Vi lever i en tid med en global trend där många har abdikerat inför integritetsövergrepp som exempelvis teknik som ansiktsgenkänning som används för att övervaka oliktankande. Vi lever i en tid där mediaskuggor och globalisering används för att dölja omskolningsläger. Vi lever i en tid där inskränkningar av demokratin riskerar att bli långt mer långvariga än vi själva vågar tro.

Långt utanför vår gräns finns det människor med drömmar som dagligen räknar med att vi ska ta strid och agera mot ofriheten. Vår vrede kan minnas och förändra framtiden. Liberala Studenter skildrar i rapporten *Dumpa Kina* hur det är att vara naiv och oförmögen att agera. 2024 måste Folkrepubliken Kina ses för vad den egentligen är: Vår tids största hot mot det öppna och demokratiska samhället. Vem känner sig mest manad att ta striden mot världens största diktatur?

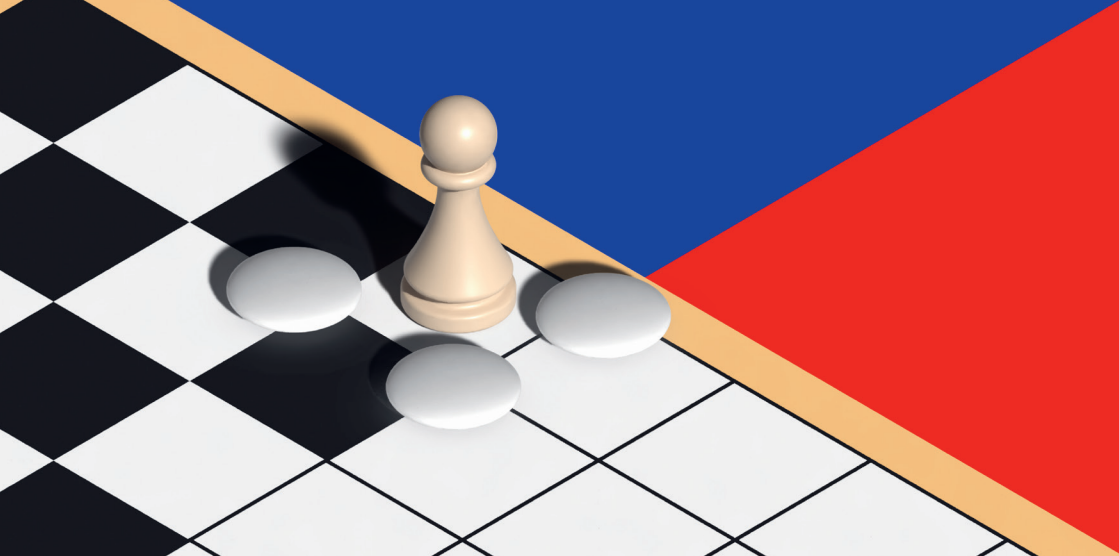
Simona Mohamsson

Liberal toppkandidat till EP-valet 2024
och författare till boken "RIP Hongkong"

Innehållsförteckning

Förord	1
Innehållsförteckning	3
Kina och EU	4
Taiwan och Filippinerna	6
Taiwans bakgrund	
Taiwans betydelse	
Filippinerna bakgrund	
Filippinerna bakgrund	
EU:s relation till Taiwan och Filippinerna	
Problemformulering	
Policyförslag	
Hongkong	12
Hongkongs historia	
Hongkong – 2019 till idag	
EU och Hongkong	
Problemformulering	
Policyförslag	
Kinas mjukmakt i världen	17
Problemformulering	
Policyförslag	
Källförteckning	22

Inledning

Kina och EU

Under de senaste åren har Kina bedrivit en alltmer aggressiv och expansionistisk utrikespolitik i både sitt närområde och globalt. Framförallt har denna utrikespolitik kännetecknats av aggressiva påtryckningar mot Taiwan, Filippinerna och länderna i det Indopacifiska området. Kina har även stärkt sitt auktoritära grepp om Hongkong och successivt underminerat stadens autonomi genom exempelvis den nya *nationella säkerhetslagen* som antogs 2020.

Likaså har landet ökat sin mjuka makt globalt genom strategiska investeringar i utvecklingsländer och kortsiktigt förmånliga

lån till auktoritära regimer i bland annat Centralasien och Östafrika. Dessa kinesiska initiativ skapar utmaningar för EU och världens liberala demokratier. Den expansionistiska kinesiska utrikespolitiken i det Indopacifiska området hotar både områdets demokratier och kan få förödande konsekvenser för den globala ekonomin. Avvecklandet av Hongkongs självstyre har även lett till att Hongkongbornas mänskliga rättigheter och friheter har underminerats.

Slutligen finns det en risk att Kinas strategiska investeringar och lån till utvecklingsländer leder till att EU:s möjligheter

Inledning: Kina och EU

att främja mänskliga rättigheter och liberal demokrati runt om i världen hämmas. Om EU ska fortsätta vara en trovärdig aktör i kampen för demokrati och frihet måste unionen möta dessa utmaningar och arbeta enhetligt för att motverka det kinesiska hotet.

Syftet med den här rapporten är att ge en bakgrund till varför Kinas utrikespolitik är en allvarlig utmaning för EU och redogöra för vad EU bör göra för att hantera dessa utmaningar. Rapporten är indelad i tre kapitel som rör Kinas aggressiva utrikespolitik mot Taiwan och Filippinerna, nedmonteringen

av Hongkongs självstyre, samt Kinas mjuka makt. Varje kapitel innehåller en historisk bakgrund, en problemformulering och policyförslag på vad EU bör göra för att hantera de omnämnda utmaningarna. Genom att implementera dessa policyförslag kan Sverige och EU bidra till att Kinas expansionistiska utrikespolitik inte bär frukt.

Taiwan och Filippinerna

Taiwans bakgrund

Taiwans självstyre har sina rötter i det kinesiska inbördeskriget slutskede. Mellan 1895-1945 var Taiwan provins i det japanska kejsardömet. Efter Potsdamkonferensen 1945 återlämnade dock Japan provinsen tillsammans med Penghuöarna till Republiken Kina.¹

Senare under 1940-talet blev ön en tillflyktsort för Chiang Kai-sheks Kuomintang-regimen (KMT) efter att de hade förlorat inbördeskriget (1946-1949) mot Mao Zedongs kommunistiska styrkor.² Chiang Kai-shek och KMT upprättade kort därefter en

auktoritär regim som styrde över ön fram till 1996. Regimen slöt tidigt ett försvarsavtal med USA 1956 och ansågs till en början representera Kinas befolkning i FN.¹²

1971 uteslöts dock Taiwan ur FN, vilket ledde till att Folkrepubliken Kina blev Kinas befolknings nya representant i FN. KMT-regimen upprätthöll dock sitt styre över ön trots folkligt missnöje och Taiwans första demokratiska val hölls inte förrän 1996.¹ Sedan 1990-talet har diplomatisk kontakt upprättats med Kina och Taiwan har hållit flera demo-

Taiwan och Filippinerna

kratiska val, varav det senaste skedde i januari 2024.^{1 3} Relationerna mellan Taiwan och fastlandet har dock inte varit utan spänningar och när Tsai Ing-Wen från det Demokratiska Folkpartiet (DPP) valdes till president 2016 fryste Kina den diplomatiska kontakten med Taiwan. Sedan dess har även de kinesiska kränkningarna av Taiwans självstyre eskalerat både i omfattning och frekvens.^{3 4 5}

Taiwans betydelse

Det finns flera anledningar till varför EU bör utöka stödet till Taiwan. Framförallt är Taiwan strategiskt beläget och Taiwan-sundet är betydelsefull genomfartsled för internationell handel. Likaså står Taiwan för produktionen av cirka 68% av världens semikonduktörer och Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC) producerar cirka 90% av världens högteknologiska semikonduktörer.⁶ Dessa semikonduktörer är en avgörande komponent i tillverkning av olika chip och därför är det avgörande att EU bidrar till att produktionen inte hämmas av Kina. Likaså färdas omfat-

tande delar av världens stora fraktfartyg genom Taiwansundet, och eskalerande kinesisk aggression mot Taiwan skulle äventyra denna kritiska handelsrutt.⁵ Dessutom är Taiwan en viktigt demokratisk ljuspunkt i Östasien och om öns självstyre skulle kritiskt hotas av Kina skulle EU:s möjligheter att främja demokrati i regionen skadas. Om EU bidrar till att höja trösklarna för ett potentiellt angrepp mot Taiwan skulle sannolikt även hämma Kinas möjligheter att projicera makt i andra regioner, såsom det Syd kinesiska havet.

Filippinerna bakgrund

Filippinerna blev självständiga 1946, innan dess hade ögruppen först varit en spansk koloni och sedan ett amerikanskt territorium.⁷ Landets tidiga historia präglades av nära relationer med USA och auktoritärt styre under diktatorn Ferdinand Marcos. Marcos avsattes dock efter fuskanklagelser i presidentvalet 1986 och ersattes som president av Corazon Aquino. Aquinos makttillträde ledde till att en ny konstitution antogs och att en demokratisk transition

Taiwan och Filippinerna

inleddes.⁷ Denna demokratiska transition har dock inte fullbordats och landets demokrati är fortfarande bristfällig.^{8,9} Bland annat har den före detta presidenten Rodrigo Duterte:s krig mot droger lett till omfattande utomrättsliga avrättningar och anklagelser om statligt maktmissbruk.⁸ Under Duterte:s tid som president var även relationerna med USA skakiga, vilket gav Kina möjligheten att stärka sina relationer med Filippinerna. När den före detta diktatorn Marcos son Ferdinand Marcos Jr. valdes till president 2022 fanns det farhågor att dessa relationer skulle fördjupas och att landets demokrati skulle urholkas ytterligare.¹⁰ Sedan Marcos Jr. valdes till president har dock Filippinerna återigen stärkt sina relationer med USA på Kinas bekostnad.¹⁰ Detta har dock lett till ökade spänningar mellan Filippinerna och Kina, samt eskalerande kinesiska kränkningar av Filippinernas suveränitet.¹¹

Filippinerna betydelse

Även om Filippinerna inte har samma viktiga strategiska betydelse som Taiwan, så är landet

fortfarande en viktig potentiell partner för EU i det Indopacifiska området. Om Kina skulle kritiskt äventyra landets suveränitet skulle det kunna få allvarliga krusningseffekter på den Indopacifiska handeln, som utgör ca 65 % av den totala globala handeln.⁵ Därtill är Filippinerna även en viktig partner i USA:s strategi för att avskräcka kinesisk expansion i regionen och genom att stötta Filippinerna kan EU bidra till att stärka detta arbete och förbättra samordningen med USA.¹² Om Kina skulle äventyra sjöfarten genom Luzonsundet skulle det äventyra EU och USA:s möjligheter att utmana kinesiska försök att projicera militär makt i regionen.⁵

EU:s relation till Taiwan och Filippinerna

EU har haft långvariga diplomatiska förbindelser med både Taiwan och Filippinerna. EU har i nuläget omfattande ekonomiska samarbeten med Taiwan och landet är en av unionens främsta handelspartners.¹³ EU är även en av de främsta utländska investerarna i Taiwan och unionen genomför regelbundna förhand-

Taiwan och Filippinerna

lingar om bilateral handel med landet. EU accepterar dock i nuläget status quo förhållandet mellan Taiwan och Kina och stöttar inte Taiwan som självständig.¹³ Likaså är vapenexporten från EU till Taiwan begränsad och endast ett fåtal EU-länder (exempelvis Frankrike) har sålt militär utrustning till Taiwan.¹⁴ Likt Taiwan är Filippinerna en viktig handelspartner för EU.¹⁵ Filippinerna är även en viktig europeisk partner inom ASEAN. För att stärka handelsförbindelserna med Filippinerna har EU påbörjat förhandlingar om att upprätta ett frihandelsavtal med landet.¹⁶ Slutligen har EU även intensifierat sitt försvarssamarbete med Filippinerna sedan Marcos Jr. valdes till president.¹⁷

Problemformulering

Kina flyttar fram sina positioner i Östasien. Framförallt är Kinas aggressiva politik mot Taiwan och länderna i det Syd kinesiska havet oroväckande. Bland annat har antalet kinesiska flygningar i Taiwans luftförsvarsidentificeringszon ökat kraftigt sen 2018 och Kina har även agerat aggressivt mot Filippinerna under före-

gående år.⁴¹¹ Hotet mot Taiwan är mest akut då det äventyrar navigeringsfriheten i Taiwansundet och den Taiwanesiska produktionen av halvledare, som utgör en strategiskt viktig resurs. Det går dessutom inte att utesluta ett regelrätt kinesiskt angrepp mot Taiwan inom de kommande åren.

Policyförslag

Liberala Studenter vill därför:

Anta en gemensam europeisk strategi för att möta de kinesiska hoten

I nuläget är EU fortfarande splittrat i sin hållning gentemot Kina. Vissa europeiska länder som Litauen har tagit en mer kritisk hållning, medan andra länder som Frankrike har varit mindre kritiska. De tvetydiga diplomatiska signalerna från EU skadar unionens trovärdighet och skadar våra möjligheter att avskräcka kinesisk expansionism i det Indopacifiska området. Därför måste Sverige arbeta för att upprätta tydlig gemensam strategi inom EU för att hantera det militära hotet från Kina. Utan en sådan strategi kan EU inte

Taiwan och Filippinerna

vara en trovärdig aktör i det Indopacifiska området.

Stötta taiwanesiskt självbestämmande

Endast det taiwanesiska folket har rätten att avgöra landets framtid. Alla kinesiska försök att underminera den rätten är illegitima och kränker Taiwans rätt till självbestämmande. Därför måste EU stötta Taiwans försök att bli representerad i fler multilaterala internationella organisationer. Om Taiwan väljer att göra sig mer självständiga från Kina måste även EU stötta sådana initiativ.

Öka det militära stödet till Taiwan och Filippinerna

För att höja trösklarna för ett kinesiskt angrepp mot Taiwan bör EU öka mängden försvarsmateriel som säljs till Taiwan. Sverige bör ansluta sig till EU-länder som redan säljer vapen till Taiwan. För att höja trösklarna för ett kinesiskt angrepp mot Taiwan måste även budgeten för Europeiska Fredsfaciliteten öka och EU bör erbjuda länder som Taiwan och Filippinerna möjligheten att få försvarsmateriel genom den. Luft- och havsmålsrobotar

bör vara prioriterade eftersom sådana vapen har en avgörande tröskelhöjande effekt i regionen.

Skydda handeln i det Indopacifiska området

Handeln i genom Taiwansundet och det indopacifiska området är livsviktig för den globala ekonomin och om den handeln hämmas skulle det få förödande ekonomiska konsekvenser för EU och det internationella samfundet. För att säkra handeln i det Indopacifiska området bör EU:s medlemmar genomföra militära navigeringsfrihets-insatser vid Taiwansundet tillsammans med likasinnade närliggande stater. EU bör dessutom genomföra liknande insatser för avskräcka illegala kinesiska kränkningar av Filippinernas farvatten. Likaså bör EU utveckla handeln i det Indopacifiska området genom att upprätta frihandelsavtal med Taiwan och Filippinerna.

Stötta Filippinernas demokratiska krafter

I nuläget genomgår Filippinerna fortfarande en demokratisk transition och landets demokrati är ännu inte säker. Likaså är människorättssitua-

Taiwan och Filippinerna

tionen i landet fortsatt problematisk. Även om det är viktigt skydda Filippinerna från kinesisk aggression får EU inte blunda för de demokratiska problemen i landet. För att se till att de demokratiska landvinningarna som har gjorts sedan Marcos-diktaturens fall inte går förlorade och för att främja Filippinernas demokratiska transition bör därför EU utöka stödet till demokratiska krafter i Filippinerna.

Hongkong

Hongkongs historia

Hongkong var innan 1800-talet ett område med fåtal invånare. Britterna sökte sig till området under 1800-talet och successivt resulterade det i att Hongkong blev en brittisk koloni, men det var först efter Opiumkriget mellan Storbritannien och Kina 1839-1842 som Hongkong tillträdde Storbritannien, eftersom Kina förlorade och tvingades avsäga sig Hongkong.¹⁸ I det andra Opiumkriget, även kallat Arrowkriget mellan kolonialmakterna Frankrike och Storbritannien mot Kina förlorade Kina ännu en gång och genom fördraget i Beijing 1898

resulterade det i att Storbritannien skulle få arrendera "New Territories"-området som innefattar bla. Hongkong och halvön Kowloon i 99 år.¹⁹ Sedan 1898 har människor sökt sig till Hongkong och de har mötts av flertalet flyktingströmmar under 1900-talet, vid det kinesiska kejsardömet's fall 1912, under den japanska invasionen av Kina, samt under inbördeskriget 1946-1949. Vid kommunisternas övertagande av makten i Kina har människor kontinuerligt flyttat till Hongkong, med undantag för under den japanska ockupationen av

Hongkong

Hongkong under andra världskriget. Massakern vid Himmelska Fridens torg 1989 i Beijing, resulterade i en förtroendekris mot Kina. Tusentals demonstranter dödades och skadades under en demonstration den 4 juni. De demonstrerade med krav på frihet och demokrati i Kina. Den kinesiska militären öppnade eld mot de obeväpnade demonstranterna och tusentals demonstranter skadades eller dödades.²⁰

1997 tog Hongkongavtalet slut och Hongkong överlämnades av Storbritannien till Kina den 1 juli samma år. Hongkong skulle dock inneha ett annat administrativt system än fastlandet Kina, med andra ord ett land, men med två olika system. Exempelvis skulle Hongkong få behålla sin samhällsordning, kapitalism och de redan etablerade medborgerliga fri- och rättigheterna de kommande 50 åren.²¹ Idag kan det konstateras att detta inte är fallet.

Efter överlämnandet till Kina så hade Hongkongs invånare fortfarande rättigheten att utöva fredliga protester och under en tid fungerade detta. Men

när Kina meddelade invånarna att nästa regeringschef inte skulle bli folkvald startade ett uppror 2014 som kom att kallas för Paraplyrevolutionen. I tre månaders tid påverkade revolutionen Hongkong och regeringen svarade med att vänta ut protesterna och senare fängsla ledande personer från revolutionen, vilket direkt bröt mot invånarnas rättigheter. Gui Minhai, är en svensk-kinesisk förläggare som blev fängslad i samband med detta.²²

Hongkong - 2019 till idag

I februari 2019 presenterades ett lagförslag av den pro-kinesiska Hongkongregeringen som skulle göra det möjligt att lämna ut misstänkta brottslingar från Hongkong till Kina. Lagförslaget ledde till massiva protester då hongkongborna befارade att lagen skulle undergräva rättssäkerheten samt möjliggöra politisk förföljelse av dissidenter. Trots att ledningen i Hongkong tvingades dra tillbaka lagförslaget i september fortsatte hongkongborna med sina demonstrationer. Proteströrelsen utvecklades och blev allt mer komplex då rörelsen

Hongkong

bestod av ett flertal grupper som hade olika politiska krav, men en gemensam nämnare var att alla kämpade för större autonomi och demokratiska reformer.

Under Kinas lagstiftningsmöte i maj 2020 presenterades en *nationell säkerhetslag* (NSL) för Hongkong. Enligt de kinesiska ledarna var lagen nödvändig för att motverka separatism, terrorism och utländskt inflytande. Den nationella säkerhetslagen implementerades i slutet av juni samma år.²³ Lagen möjliggör för Kinas myndigheter att etablera sina egna säkerhetsorgan i Hongkong samt för vissa fall att behandlas i domstolar i Kina.²⁴ Som ett resultat av implementeringen av lagen undermineras Hongkongs rättssystem samt inskränks dess autonomi. Från det att protesterna bröt ut 2019 till augusti 2022 har över 10 000 Hongkongbor arresterats i samband med proteströrelsen 2019, varav 3 000 har åtalats för ett eller flera brott.²⁴

EU och Hongkong

Mellan 2007-2019 hade företrädare från den europeiska kommissionen och represen-

tanter från Hongkongs regering så kallade "*Structured Dialogue*" möten på en årlig basis. Den bilaterala relationen mellan EU och Hongkong domineras främst av handelsfrågor, där EU är en av Hongkongs största handelspartners.²⁵ EU importerar till största del olika maskiner, transportutrustning och telekommunikationsutrustning från Hongkong, medan man framför allt exporterar diverse maskiner, transportutrustning, kemikalier och telekommunikationsutrustning till Hongkong.²⁵ Under 2011 signerade EFTA staterna ett frihandelsavtal med Hongkong. Frihandelsavtalet har en stor omfattning och inkluderar handel av varor samt tjänster, investeringar, konkurrens, osv.²⁶

Under 2020 antog det europeiska parlamentet en resolution där man kritiserar den nya NSL och försvarar Hongkongs rätt till en hög grad av autonomi.²⁷ Resolutionen lyfter exempelvis att NSL hotar den så kallade "*Ett land, två system-principen*", en princip som Kina tidigare skrivit på under internationell lagstiftning. Därför efterlyser man från europeiskt håll att det interna-

Hongkong

tionella samfundet behöver arbeta tillsammans för att sätta större press på Kina att efterfölja dess åtagande enligt 1984 *Sino-British Declaration*. Samtidigt säger resolutionen att man vill att EU i högre grad använder sitt ekonomiska inflytande för att utmana Kinas inskränkningar av mänskliga rättigheter. Exempelvis står det att man i alla nya förhandlingar om handelsavtal med Kina måste inkludera en "människorättsklausul".²⁷

Problemformulering

Kina har under en längre tidsperiod fört en aggressiv politik med målet att inskränka Hongkongs autonomi. Hotet mot Hongkongs rätt till en hög grad autonomi, enligt internationell lagstiftning, har ökat kraftigt sedan implementeringen av NLS 2020. Trots att det europeiska parlamentet antagit en resolution som säger att man ska sätta större press på Kina att efterfölja dess internationella åtagande i Hongkong-frågan, har vi inte kunnat urskilja någon större förändring hos EU. Som liberaler anser vi att EU måste ta en större plats i det internationella

samfundet för att agera kraftfullare mot Kina för att säkerställa hongkongbornas rätt till rättssäkerhet, mänskliga fri- och rättigheter och autonomi.

Policyförslag

Liberala Studenter vill därför:

Att EU avslutar sitt EFTA med Hongkong

Än idag har EU ett EFTA, ett specifikt frihandelsavtal, med Hongkong. Avtalet gör att handeln mellan EU och Hongkong regleras olika jämfört med EU:s handel med resten av Kina. Detta gör att Kinas kommunistiska parti (KKP) kan använda Hongkong som ett ekonomiskt centrum. EU ska vara en liberal aktör som värnar om mänskliga fri- och rättigheter samt garanterar rättssäkerhet, därför kan unionen inte bidra till att öka KKP:s ekonomiska inflytande. Liberala Studenter vill därför att EU avslutar sitt EFTA med Hongkong.

Bryta alla vänskapsavtal med Kina

Idag har flera "kommuner" i Europa vänskapsavtal med Kina. De lokala styren i kinesiska städer tenderar att se samarbetsavtal

Hongkong

som ett sätt att stärka deras ställning i Kina. Det är därför väldigt naivt av europeiska "kommuner" att behålla sina vänskapsavtal med kinesiska orter. Kina är en auktoritär regim som förtrycker sin egen befolkning, inskränker mänskliga rättigheter och låser in oppositionella röster, bland annat göteborgaren Gui Minhai. Detta är mer än skäl nog för att bryta vänskapsavtalen.

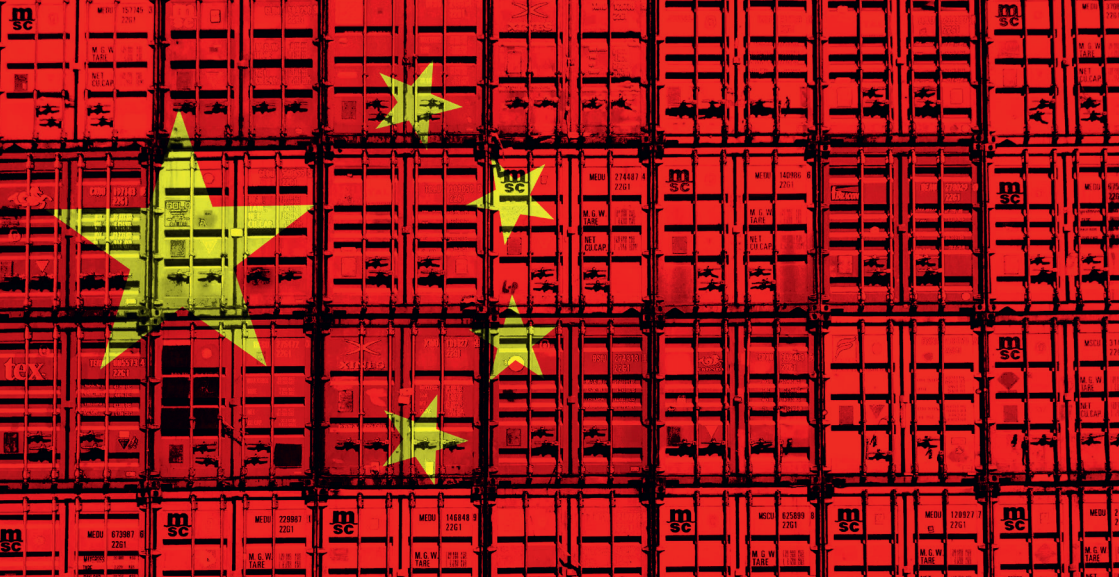
EU skapar ett "lifeboat-program" för Hongkongare

Efter att den kinesiska regimen under ett flertal år inskränkt Hongkongbors rättigheter har allt fler länder i västvärlden valt att skapa ett så kallat "lifeboat-program" för Hongkongbor. EU borde gå i samma fotspår och sätta upp ett liknande program. Exempelvis vill vi att man reformerar EU:s asyl- och migrationspakt för att förenkla för hongkongborna att ansöka om asyl i hela unionen. Utöver detta bör det skapas ett arbets- och studentvisumsprogram för att göra det betydligt enklare för Hongkongbor att arbeta samt studera i EU, för att sedan kunna ansöka om permanent-

uppehållstillstånd och medborgarskap.

Frita alla samvetsfångar.

Den svenska författaren och förläggaren Gui Minhai sitter fängslad i Kina. Han är en av flera samvetsfångar runt om i världen som sitter inlåst för att ha stått upp för vad diktaturer hatar - det fria ordet. EU måste gå hårdare mot länder som fängslar oppositionella röster, men framförallt så måste EU jobba aktivt för att fria alla samvetsfångar som sitter fängslade i världen.

Kinas mjukmakt i världen

Kina har under de senaste decenniet kontinuerligt expanderat landets inflytande i flera delar av världen. I Sydamerika har Kina gjort ekonomiska investeringar, infrastrukturprojekt, kulturellt utbyte samt diplomati. Genom handelsavtal, lån och investeringar inom sektorer såsom gruvdrift, jordbruk och energi har Kina säkrat tillgång till viktiga naturresurser och marknader. Under de senaste åren har vi även kunnat se ett flertal sydamerikanska stater ansluta sig till BRI, exempelvis Argentina, Venezuela, Chile och Uruguay. BRI är, som tidigare nämnts, ett globalt initiativ men i Sydame-

rika omfattar det i första hand byggandet av hamnar, järnvägar och telekommunikation. Det är dess handelsrelationer och infrastrukturprojekt med stater i Sydamerika som har varit den primära vägen för Kina att tillhandahålla mjukt makt i regionen. Allt detta har lett till att man har lyckats skapa ett gradvis beroende hos sydamerikanska stater gentemot kinesisk handel och investering, vilket i sin tur har gjort att Kina försöker utnyttja ekonomiska incitament för att vinna politiskt stöd och/eller uppmuntra samarbete inom olika områden.²⁸

Kinas mjukmakt i världen

I Centralasien har Ryssland länge varit den dominerande makten. Sedan Sovjetunionens fall så har de fortfarande upprätthåller olika former av kontroll såsom politiska och ekonomiska förbindelser med länder som exempelvis Kazakstan, Uzbekistan och Kirgizistan. Ryssland har varit den största handelspartnern för många länder i Centralasien, men Kina har på senare år knappt in och konkurrerat mot Ryssland. Här återkommer BRI, som är Kinas infrastrukturprojekt - den nya sidenvägen. Tanken är att BRI ska föra Europa, Afrika och Asien närmare varandra genom satsningar på infrastruktur, som i sin tur ska underlätta handel mellan regionerna.²⁹ Kina satsar i BRI, och olika delprojekt finansieras av Kina, genom lån och bidrag, samt finansieras projektet genom investeringar av berörda länder. Men frågan är hur dessa satsningar påverkar länder som inte har ekonomiska förutsättningar.³⁰ BRI kräver investeringar, men alla länder har inte möjlighet att betala kostnaderna. Kina har därför betalat ut lån till flera av de länder som är med i projektet. Dessa länder

har successivt blivit mer beroende av Kina genom de tunga investeringarna och de låna de erbjudit. Lånen har höga räntor och korta återbetalningsperioder i jämförelse om dessa länder skulle ta lån från Världsbanken eller IMF.³¹ Djibouti, Angola, Laos, Maldiverna och Mongoliet är de fem länder som har störst skuld till Kina, till följd av bland annat investeringar i BRI.³¹

Kinas lån och investeringar har inte gått förbi onoterat av omvärlden. Därför har exempelvis Europeiska unionens råd antagit åtgärder för skuldlättnader i november 2020. Särskilt för de afrikanska länder som har hamnat i skuldfällan till Kina.³²

Vad EU har gjort för att motverka Kinas inflytande i resten av världen

Enligt EU hotar Kinas ökande globala inflytande att förändra den regelbaserade världsordningen, en ordning som EU verkar för att bevara.³³ Samtidigt har många europeiska stater och ledare ofta tenderat att överblicka Kinas växande inflytande både bland stater som vill distansera sig från

Kinas mjukmakt i världen

Väst samt västerländska stater som blivit allt mer beroende av att importera varor och tjänster från Kina. För att motverka beroendet från Kina har europeiska toppledare, såsom Ursula von der Leyen, börjat använda sig av begreppet *“de-risking”*. Med detta menar man bl.a. att Europa måste säkerställa att dess ekonomier samt industrier blir mer konkurrenskraftiga och motståndskraftiga, speciellt när det kommer till kritisk infrastruktur.³⁴ Fortsättningsvis poängterar EU vikten av att fortsatt följa WTO:s regler för t.ex. statslån, då man inte vill riskera att stater hamnar i en situation där de belånar sig upp till öronen för att sedan bli beroende av finansiering från auktoritära stater såsom Kina.³³ Därför har EU lanserat det så kallade *“Global Gateway”* som ett alternativ till Kinas BRI. Global Gateway är ett värderingsdrivet, högstandardiserat samt transparent infrastrukturprojekt vars mål är att minska den globala investeringsklyftan för att möta de globala infrastrukturens behov.³⁵ Idag har man etablerat ett *Africa-Europe Investment Package*, samt verkar för att implementera

Global Gateway i Asien, Stilla-havsregionen, Latinamerika och Karibien.³⁵

Problemformulering

Kinas investeringar och skuldfällediplomati har resulterat i att fler länder hamnar i en beroendeställning. De länder som sedan tidigare stått för stora utmaningar hamnar åter i en sits som de måste kämpa för att ta sig ur, medan Kina trycker på med återbetalningskrav. För att länder som Djibouti och Mongoliet ska kunna ta sig ur skuldfällan måste förändringar ske, EU måste komma med stöd och lättnader till berörda länder. Och för att Europa inte ska hamna i Kinas skuldfälla måste EU komma med en strategi för att kartlägga de konsekvenser som Kinas investeringar har resulterat i, samt hjälpa de länder som har fastnat i Kinas klor.

Policyförslag

Liberala Studenter vill därför:

Utvidga Global Gateway

Det måste finnas ett alternativ, som står upp för mänskliga rättigheter och demokrati, som konkurrerar mot Kinas BRI. EU

Kinas mjukmakt i världen

har sedan tidigare etablerat Global Gateway som ett globalt värderingsdrivet grönt infrastrukturprojekt. För att förebygga att fler av världens länder går med i BRI, och därmed riskerar att bli beroende av Kina, vill Liberala Studenter att EU ska utvidga Global Gateway. Detta bör även ses som en viktig del av den gröna omställningen globalt. Exempelvis bör EU under nästa mandatperiod prioritera etableringen av ett investeringspaket i Stillahavsregionen, Latinamerika och Karibien.

“Decouple” EU från Kina

Västvärlden och Europa har länge varit naiva och trott att om man handlar mer med en aktörstat (såsom Kina) kommer landet börja öppna upp sig mer, vilket skulle leda till att västvärldens inflytande ökar i landet och att detta skulle bidra till en demokratiseringsprocess. Trots den massiva handeln mellan Kina och EU under de senaste decennierna har den kinesiska staten fortsatt gå en aktörstat väg – inte minst i och med införandet av den nya säkerhetslagen i Hongkong. Likt att den

ryska invasionen av Ukraina lett till att Europa valt att bryta sina handelsrelationer med Ryssland, bör EU, på ett förebyggande sätt, arbeta med att successivt minska beroendet av Kina tills vi inte längre är beroende av dem alls.

Införa fler frihandelsavtal

EU behöver skapa fler handelsavtal med andra länder. En utökad handel med fler länder bidrar till ekonomiskt välstånd – och är vi inte överens om att vi måste sluta handla med bönder som använder EU som sin kassako? Men huvudsakligen handlar det om att Kinas handel med EU måste begränsas. Om EU sluter handelsavtal med länder utanför unionen, samt begränsar handeln med Kina, så kan det minska Europas incitament för att fortsätta handla med Kina. Det bör även finnas krav på att de europeiska bolagen som är etablerade i Kina ska behandlas lika väl av Kina, som kinesiska bolag behandlas i Europa – även kallat basic frihandel!

Införa en ekonomisk försvarsallians

Idag finns det företag i EU som

Kinas mjukmakt i världen

struntar i de riktade sanktionerna. Det innebär att dessa företagen fortsätter handla med länder även om EU har riktade sanktioner. EU borde i dessa fall agera slagkraftigt mot dessa företag genom att ge de höga böter. Dessutom bör EU även se till att om Kina sanktionerar ett EU-land, som till exempel Litauen, bör alla EU-länder införa gemensamma sanktioner mot Kina. Det blir som EUs ekonomiska försvarsallians- "A sanction on one is a sanction on all."

Reglera Spionappar

Med över en miljard användare är Tiktok ett av världens mest använda sociala medier appar. Tiktok ägs av det kinesiska företaget ByteDance. En av anledningarna till att plattformen blivit så pass stor är dess omfattande lagring av personlig data. Många internationella och svenska säkerhetsexperten har under flera år varnat för att Kinas ledning kan utnyttja appen, för att få tillgång till data om enskilda individer. Under 2023 framkom det även uppgifter om att ByteDance ska ha hjälp den kinesiska staten att spionera på

aktivister i Hongkong. Samtidigt kan man se hur den kinesiska regimen har möjlighet att använda Tiktok för att sprida sin propaganda och desinformation, samt censurera de som lyfter kritik mot Kinas ledare. För att förhindra att Kina får ökat inflytande i världen genom att sprida propaganda samt att värna om individens rätt till rättssäkerhet vill Liberala Studenter att EU kraftigt reglerar Tiktok i alla medlemsländer.

Stoppa Kinas Skuldfällediplomati

EU borde ta ansvar att hjälpa de länder som fastnat i Kinas skuldfälla, genom att utforma samt implementera en strategi som minskar det kinesiska inflytandet över dessa länder. Exempelvis bör man reformera biståndspolitikerna så att man inför förmånligare villkor för mottagarländer samt utöka biståndet till utvecklingsländer. Detta för att konkurrera med Kina.

Källförteckning

1. Government Portal of the Republic of China, *History*, u.å., https://www.taiwan.gov.tw/content_3.php (Hämtad 4-2-2024).
2. UI, *Taiwan*, u.å., <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/taiwan/> (Hämtade 4-2-2024).
3. Hart, Brian., Kennedy, Scott., Blanchette, Jude och Lin, Bonny, "Taiwan's 2024 Elections: Results and Implications", *Center for Strategic and International Studies* 19/1 2024, <https://www.csis.org/analysis/taiwans-2024-elections-results-and-implications> (Hämtad 4-2-2024).
4. Oksanen, Patrik, "LÄGESBILD TAIWAN: Kinesisk upptrappning, risker och avskräckning", *Frivärld* 5/10 2023, <https://frivarld.se/rapporter/lagesbild-taiwan-kinesisk-upptrappning-risker-och-avskrackning>
5. Spinck, Darren, G., "A Vital Partnership: How Strengthened UK-Taiwan Ties Can Help Maintain Stable Cross-Strait Relations", *Henry Jackson Society* 10/1 2024, <https://henryjacksonsociety.org/publications/a-vital-partnership-how-strengthened-uk-taiwan-ties-can-help-maintain-stable-cross-strait-relations/>
6. Sacks, David., "Will China's Reliance on Taiwanese Chips Prevent a War?", *Council on Foreign Relations* 6/7 2023, <https://www.cfr.org/blog/will-chinas-reliance-taiwanese-chips-prevent-war>
7. UI, *Filippinerna*, u.å., <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/filippinerna/> (Hämtad 4-2-2024).
8. Freedom House, *Philippines: Freedom in the World 2024 Country Report*, 2024, <https://freedomhouse.org/country/philippines> (Hämtad 4-2-2024).
9. CIA, *Philippines - The World Factbook*, 22/3 2024, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/philippines/> (Hämtad 4-2-2024).
10. McPherson, Poppy., Lema, Karen och Goshal, Devjyot., "How the U.S. courted the Philippines to thwart China", *Reuters* 29/11 2023, <https://www.reuters.com/investigates/special-report/us-china-philippines-marcos/> (Hämtad 4-2-2024).
11. Nikkei, "Philippines, China agree to manage conflicts in South China Sea", *Nikkei Asia* 18/1 2024, <https://asia.nikkei.com/Politics/International-relations/South-China-Sea/Philippines-China-agree-to-manage-conflicts-in-South-China-Sea> (Hämtad 18-1-2024).
12. Poling, Gregory B., Natalegawa, Andreyka och Fallin, Danielle., "Building a U.S.-Japan-Philippines Triad", *Center for Strategic and International Studies* 1/2-2023, <https://www.csis.org/analysis/building-us-japan-philippines-triad>
13. Press and information team of the Delegation to TAIWAN, "The European Union and Taiwan", *European Economic and Trade Office in Taiwan* 26/7 2021, https://www.eeas.europa.eu/delegations/taiwan/european-union-and-taiwan_en?s=242 (Hämtad 31-4-2024).
14. Blanchard, Ben., "Germany will not arm Taiwan, senior lawmaker says", *Reuters* 11/1 2023, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/germany-will-not-arm-taiwan-senior-lawmaker-says-2023-01-11/> (Hämtad 31-4-2024).
15. European Commission, *Philippines*, u.å., https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/philippines_en (Hämtad 31-4-2024).
16. *European Commission, EU and the Philippines announce resumption of negotiations for a free trade agreement*, 18/3 2024, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_1504 (Hämtad 31-4-2024).

Källförteckning

17. DW, "Europe eyes the Philippines as Asian security anchor", *Deutsche Welle* 7/5 2023, <https://www.dw.com/en/europe-eyes-the-philippines-as-asian-security-anchor/a-66123885> (Hämtad 31-4-2024).
18. Nationalencyklopedin, *Opiumkriget*, u.å., <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/opiumkriget> [hämtad 02-02-2024].
19. Nationalencyklopedin, Historia, u.å., <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/hongkong#historia> [hämtad 04-02-2024].
20. Nationalencyklopedin, *Himmelska fridens torg*, u.å., <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/himmelska-fridens-torg> [hämtad 18-01-2024].
21. Johannesson, Martina, *Hongkong*, 19/4 2024, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/kina/hongkong/> [hämtad 19-01-2024].
22. Nationalencyklopedin, *Opiumkriget*, u.å., <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/opiumkriget> [hämtad 02-02-2024].
23. Höglund, Lena, *Nya protester i Hongkong när Kina stärker greppet*, 15/5 2020, <https://www.ui.se/utrikesmagasinet/analyser/2020/maj/nya-protester-i-hongkong/> [hämtad 02-02-2024].
24. Hawkings, Amy, "Hongkong: over-the-top punishment for 2019 democracy protesters, report finds", *the Guardian* 1/11 2023. <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/01/hong-kong-over-the-top-punishment-for-2019-democracy-protesters-report-finds> [hämtad 02-04-2024].
25. European Commission, *Hongkong SAR*, u.å., https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/hong-kong-sar_en [hämtad 16-02-2024].
26. EFTA, *Hongkong, China*, u.å., <https://www.efta.int/free-trade/free-trade-agreements/hong-kong> [hämtad 16-02-2024].
27. 2020/2665(RSP), *Resolution on the PRC national security law for Hongkong and the need for the EU to defend Hongkong's high degree of autonomy*, 19/6 2020, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0174_EN.html [hämtad 22-02-2024].
28. EUI. *The Belt and Road Initiative in Latin America: How China Makes Friends and What This Means for the Region*. 18/3 2022, <https://blogs.eui.eu/latin-american-working-group/the-belt-and-road-initiative-in-latin-america-how-china-makes-friends-and-what-this-means-for-the-region/> [hämtad 16-01-2024].
29. Sveriges Radio. *Så vill Kina manövrera ut Ryssland i Centralasien*. 31/5 2023, <https://sverigesradio.se/avsnitt/sa-vill-kina-manovrera-ut-ryssland-i-centralasien> [hämtad 13-01-2024].
30. Nationalencyklopedin. *Nya Sidenvägen*. u.å., <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/nya-sidenv%C3%A4gen> [hämtad 13-01-2024].
31. Buchholz, Katharina. *The Countries Most in Debt to China*. 29/3 2023, <https://www.statista.com/chart/19642/external-loan-debt-to-china-by-country/> [hämtad 16-01-2024].
32. Europeiska Unionens Råd. *Lägesrapport 13529/20*. 30/11 2020, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13529-2020-INIT/sv/pdf>
33. EEAS. *How to deal with China*. 15/5 2023, https://www.eeas.europa.eu/eeas/how-deal-china_en [hämtad 14-01-2024].
34. European Commission. *Speech by President von der Leyen on EU-China relations to the Mercator Institute for China Studies and the European Policy Centre*. 30/3 2023, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_23_2063 [hämtad 20-01-2024].
35. European Commission. *Global Gateway*. u.å., https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_en [hämtad 24-01-2024].

Liberala Studenter